

Jurisprudentie

Arrest van het Gerecht (Vijfde kamer) van 15 december 2016 – Spanje/Commissie

(Zaak T-808/14)

„Staatssteun – Digitale televisie – Steun voor de uitrol van digitale terrestrische televisie in afgelegen en minder verstedelijkte gebieden van Castilië-La Mancha – Besluit waarbij de steunmaatregelen onverenigbaar met de interne markt worden verklaard – Begrip ‚onderneming‘ – Economische activiteit – Voordeel – Dienst van algemeen economisch belang – Concurrentievervalsing – Artikel 107, lid 3, onder c), VWEU – Zorgvuldigheidsplicht – Redelijke termijn – Rechtszekerheid – Gelijke behandeling – Evenredigheid – Subsidiariteit – Recht op informatie”

1. *Handelingen van de instellingen – Wijziging van een eindbeslissing inzake staatssteun – Voorwaarden*

(Art. 108, lid 2, VWEU; verordening nr. 2015/1589 van de Raad, art. 11)

(zie punten 40, 43-45)

2. *Steunmaatregelen van de staten – Begrip – Verlening van een voordeel aan de begunstigen – Ontvangst van fondsen voor de verbetering en de uitbreiding van het digitale terrestrische televisienetwerk in afgelegen en minder verstedelijkte gebieden – Daaronder begrepen*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punt 49)

3. *Mededinging – Regels van de Unie – Adressaten – Ondernemingen – Begrip – Uitoefening van een economische activiteit – Ontwikkeling, onderhoud en exploitatie van het digitale terrestrische televisienetwerk in afgelegen en minder verstedelijkte gebieden – Bestaan van een markt – Geen uitoefening van overheidsgezag – Daaronder begrepen*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punten 55-66)

4. *Steunmaatregelen van de staten – Begrip – Beoordeling volgens het criterium van de particuliere investeerder – Noodzaak van vergelijking van het gedrag van een publieke investeerder met het gedrag van een particuliere holding of een groep van ondernemingen die zich laat leiden door het vooruitzicht van rendement op langere termijn*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punten 69-72)

5. *Steunmaatregelen van de staten – Begrip – Toepassing van het criterium van de particuliere investeerder – Beoordelingsvrijheid van de Commissie – Rechterlijk toezicht – Grenzen*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punt 73)

6. *Steunmaatregelen van de staten – Begrip – Beoordeling volgens het criterium van de particuliere investeerder – Staat als aandeelhouder van een onderneming – Staat die handelt als openbare macht – Verschil voor de toepassing van het criterium van de particuliere investeerder – Beoordelingscriteria*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punten 76, 81)

7. *Steunmaatregelen van de staten – Begrip – Beoordeling volgens het criterium van de particuliere investeerder – Beoordeling met inachtneming van alle relevante aspecten van de betrokken operatie en van de context ervan – Inaanmerkingneming van de beschikbare gegevens en van de te voorziene ontwikkelingen op het moment waarop het besluit betreffende de betrokken maatregel wordt genomen*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punt 82)

8. *Steunmaatregelen van de staten – Begrip – Maatregelen ter compensatie van de kosten van de openbaredienstverplichtingen van een onderneming – Eerste voorwaarde uiteengezet in het arrest Altmark – Duidelijk omschreven openbaredienstverplichtingen – Geen begunstigde onderneming die daadwerkelijk belast is met de uitvoering van openbaredienstverplichtingen – In het begrip daaronder begrepen – Marktfalen – Omstandigheid ontoereikend voor de vaststelling dat er sprake is van een dienst van algemeen economisch belang*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punten 89, 96-98, 102-107)

9. *Steunmaatregelen van de staten – Onderzoek door de Commissie – Beoordeling van de rechtmatigheid aan de hand van de gegevens die beschikbaar waren op het tijdstip van de vaststelling van het besluit*

(Art. 108 VWEU)

(zie punt 107)

10. *Steunmaatregelen van de staten – Ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer tussen de lidstaten – Aantasting van de mededinging – Beoordelingscriteria*

(Art. 107 VWEU)

(zie punten 117, 118)

11. *Steunmaatregelen van de staten – Aantasting van de mededinging – Satelliet- en terrestrische platforms voor de levering van diensten op het gebied van digitale televisie – Gebied dat onder een sector valt die openstaat voor concurrentie*

(Art. 107, lid 1, VWEU)

(zie punt 121)

12. *Steunmaatregelen van de staten – Verbod – Afwijkingen – Beoordelingsvrijheid van de Commissie – Rechterlijk toezicht – Grenzen*

[Art. 107, lid 3, c), VWEU]

(zie punten 127, 129)

13. *Handelingen van de instellingen – Motivering – Verplichting – Omvang*

(Art. 296 VWEU)

(zie punt 140)

14. *Gerechtelijke procedure – Inleidend verzoekschrift – Vormvereisten – Summiere uiteenzetting van de aangevoerde middelen*

(Reglement voor de procesvoering van het Gerecht, art. 76)

(zie punt 153)

15. *Recht van de Europese Unie – Algemene rechtsbeginselen – Recht op behoorlijk bestuur – Zorgvuldige en onpartijdige behandeling van dossiers – Besluit van de Commissie inzake staatssteun*

[Art. 107, lid 3, c), VWEU]

(zie punt 154)

16. *Steunmaatregelen van de staten – Besluit van de Commissie tot inleiding van een formele onderzoeksprocedure met betrekking tot een overheidsmaatregel – Voorlopig karakter van de beoordelingen door de Commissie – Gevolgen*

(Art. 108, lid 2, VWEU; verordening nr. 659/1999 van de Raad, art. 6, lid 1)

(zie punt 166)

17. *Steunmaatregelen van de staten – Onderzoek door de Commissie – Onderzoek van een steunregeling in haar geheel – Toelaatbaarheid*

(Art. 107, lid 3, VWEU en 108 VWEU)

(zie punt 168)

18. *Steunmaatregelen van de staten – Onderzoek door de Commissie – Opening van een formele onderzoeksprocedure – Maximumtermijn van twee maanden – Niet van toepassing in geval van niet-aangemelde steun – Verplichting om zowel het vooronderzoek als de formele onderzoeksprocedure binnen een redelijke termijn af te ronden – Beoordeling in concreto*

(Art. 108 VWEU; Verordening nr. 659/1999 van de Raad, art. 4, lid 5, 7, lid 6, en 13, lid 2)

(zie punten 172-175)

19. *Steunmaatregelen van de staten – Terugvordering van onrechtmatige steun – Schending van het evenredigheidsbeginsel – Geen*

(Art. 108 VWEU)

(zie punten 194, 206-209, 213, 214)

20. *Steunmaatregelen van de staten – Besluit van de Commissie waarbij wordt vastgesteld dat een steunmaatregel onverenigbaar is met de interne markt en de terugvordering ervan wordt gelast – Mogelijkheid voor de Commissie om de berekening van de exacte terug te vorderen bedragen aan de nationale autoriteiten over te laten – Verplichting tot samenwerking tussen de Commissie en de lidstaat wanneer de staat op problemen stuit – Omvang*

(Art. 107 VWEU en 108 VWEU; verordening nr. 994/98 van de Raad, art. 2; verordening nr. 1998/2006 van de Commissie)

(zie punten 196, 197, 199, 203)

21. *Steunmaatregelen van de staten – Onderzoek door de Commissie – Uitsluitende bevoegdheid – Toezicht op de verenigbaarheid van een steunmaatregel met de interne markt – Rechterlijk toezicht – Aantasting van het subsidiariteitsbeginsel – Geen*

(Art. 5, lid 3, VEU; art. 107, lid 3, VWEU en 108 VWEU)

(zie punt 220)

Voorwerp

Verzoek krachtens artikel 263 VWEU tot nietigverklaring van besluit C(2014) 6846 final van de Commissie van 1 oktober 2014, betreffende steunmaatregel SA.27408 [(C 24/2010) (ex NN 37/2010, ex CP 19/2009)] van de autoriteiten van Castilië-La Mancha voor de uitrol van digitale terrestrische televisie in afgelegen en minder verstedelijkte gebieden van Castilië-La Mancha, zoals gewijzigd bij besluit C(2015) 7193 final van 20 oktober 2015, waarbij bepaalde onjuistheden van besluit C(2014) 6846 final werden gecorrigeerd

Dictum

- 1) Het beroep wordt verworpen.
- 2) Het Koninkrijk Spanje wordt verwezen in de kosten.